

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Hovedpointer fra det tematiske tilsyn med prøvefrie private institutioner (Steiner-hf) på det gymnasiale område

STUK har i perioden januar 2024 til april 2024 gennemført et tematisk tilsyn med prøvefrie private institutioner (Steiner-hf). Tilsynet har haft til formål at afdække, hvorvidt institutionerne lever op til den nationale standard for gymnasiale uddannelser, herunder om de følger læreplanernes krav og mål. Derudover har tilsynet haft fokus på det vidnesbyrd, som eleverne modtager ved uddannelsens afslutning og elevernes overgang til videregående uddannelse. Endelig er tilsynet også en opfølgning på styrelsens tidligere tilsyn fra 2018 med nyoprettede prøvefrie institutioner (Steiner-hf), som omhandlede behovet for en opkvalificering af lærere (via krav om pædagogikum), de faglige miljøer på skolerne og merit fra 10. klasse.

Hovedpointer fra tilsynet

Steiner-hf er stadig at betragte som en relativ ny uddannelse (siden 2018), som de seneste år især har fokuseret på at sikre, at lærerne har faglig kompetence til at undervise på gymnasialt niveau, og at de har pædagogikum samt at uddannelsen lever op til de formelle faglige krav, der er til en hf-uddannelses fagrække, timetal mv.

På baggrund af det tematiske tilsyn med prøvefrie private institutioner kan det overordnet konkluderes, at Steiner-hf er et gymnasialt tilbud, som efter STUKs opfattelse, lever op til den nationale standard for gymnasiale uddannelser, herunder at uddannelsen følger læreplanernes krav og mål.

Tilsynet kan dog også konstatere, at der stadig er et forbedringspotentiale, idet der er udfordringer forbundet med elevernes overgang til videregående uddannelse, hvor Steinerinstitutionerne placerer sig langt under landsgennemsnittet. Det skal dog nævnes, at elever med en Steiner-hf kun kan søge ind via kvote 2. Derudover er data for overgang til videregående uddannelse kun sparsomme, idet der endnu kun er én årgang Steiner-elever med en hf at måle på.

24. juni 2024
Sagsnr.: 24/09114
Kontor for Gymnasier
jd

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmegade 1
2450 København SV

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: stuk@stukvum.dk
www.stukvum.dk

CVR-nr.: 29634750

Børne- og
Undervisningsministeriet

Som elev på Steiner-hf (med udvidet fagpakke) har man alle de traditionelle hf-fag og undervisningstimer samt større skriftlige opgaver, der svarer til en hf (med udvidet fagpakke) på en almindelig gymnasial institution. Undervisningen i de klassiske hf-fag på Steiner-hf sker som på en almindelig hf, hvor eleverne møder op til undervisning med en genkendelig vekselvirkning mellem oplæg fra læreren, gennemgang af dagens stof, gruppearbejde, fremlæggelser mv. Samtidig adskiller Steiner-hf sig væsentligt, idet eleverne også har en række obligatoriske "Steiner-fag", som er kendetegnet ved at være kreative, musiske og fysiske. Dertil er der krav om, at eleverne, hen over en periode på et år, laver en omfattende årsopgave, som ligger ud over den almindelige undervisning, og som samlet set giver Steiner-eleverne lange skoledage og mange undervisningstimer ikke mindst fordi, at Steiner-hf altid afvikles som en hf med udvidet fagpakke og derfor i forvejen indeholder ekstra undervisningstid.

Derudover kan tilsynet konstatere, at Steinerinstitutionerne lever op til de opmærksomhedspunkter, som STUK opstillede ved tilsynet i 2018, herunder at lærerne har gennemført pædagogikum, og at der er skabt faglige miljøer på tværs af Steinerinstitutionerne, hvor lærerne også har kontakt til deres tidligere vejledere fra pædagogikumuddannelsen. Denne sparring suppleres bl.a. af medlemskab af de faglige foreninger for de gymnasiale fag.

Tilsynet viser også, at der arbejdes med digitale kompetencer i det omfang skolerne vurderer, at det er nødvendigt. Denne praksis stemmer godt overens med de nye skærmanbefalinger, som STUK offentliggjorde før jul.

Gennem samtaler med elever, lærere og ledelse på de fem Steiner-hf skoler er det styrelsens indtryk, at skolerne lægger vægt på at være et alternativ for de elever, som trives godt med en vekselvirkning af læringsmetoder – det boglige og det kreative - og som befinder sig godt i et mindre læringsmiljø, hvor der er bedre muligheder for en nær relation til faglærerne. Endelig vil elever, der påvirkes negativt af det pres, som også følger med karakterer og prøver, her kunne finde en anden form for evaluering af deres præstationer.

Opmærksomhedspunkter

Tilsynet viser dog også, at der stadig er et forbedringspotentiale for Steiner-hf, der kalder på en række fremadrettede opmærksomhedspunkter:

Øget dokumentation af undervisningen

Idet der ikke er en løbende monitorering af elevernes faglige resultater (ingen karakterer), og ingen eksterne censorer, der læser lærernes undervisningsbeskrivelser (ingen prøver), henstiller STUK til, at skolerne fremadrettet udvikler en større systematik omkring dokumentationen af, hvad der sker i undervisningen fx ved at de påkrævede undervisningsbeskrivelser sættes i aktiv anvendelse i en faglig dialog på skolen og i dialogen mellem lærer og elev for at tydeliggøre de faglige rammer for

undervisningen i de enkelte fag. Dokumentationen af undervisningen bør derudover indarbejdes som et tema i institutionernes eksisterende kvalitetssystem, så det derved sikres, at der sker en løbende og jævnlig evaluering og opfølgning af dette.

Prioritering af lærernes faglige sparring og vedligehold af viden

Derudover er det vigtigt, at institutionerne, nu hvor lærerne har fået pædagogikum, prioriterer lærernes muligheder for fortsat faglig sparring og vedligehold af viden fx ved at indgå samarbejder med andre gymnasiale institutioner, sørge for lærernes deltagelse i STUKs fagkonsulenters kurser o.l.

Tydeliggørelse af fagligt niveau ved udformning af vidnesbyrdet

Vidnesbyrdet fungerer overordnet set som en afsluttende evaluering af elevernes faglige niveau og beskriver derudover også elevernes evner i forhold til samarbejde, engagement og videre udvikling. STUK har været i dialog med UFM med henblik på at undersøge, hvordan vidnesbyrdene bliver taget imod af aftagerinstitutionerne. Her er der generelt positive tilbagemeldinger, men det påpeges også, at aftagerinstitutionerne endnu kun har få erfaringer med vidnesbyrdene som hf-bevis. Der er ikke helt samme praksis i udformningen af vidnesbyrdet på de fem Steiner-hf institutioner, hvilket på sigt, når endnu flere vidnesbyrd finder vej til de videregående uddannelser, kan vanskeliggøre de videregående uddannelsers muligheder for at behandle Steiner-studenternes kvote 2-ansøgninger ensartet. Som opfølgning på tilsynet henstiller styrelsen til, at Steinerinstitutionerne skærper formuleringerne i vidnesbyrdene med henblik på at tydeliggøre elevernes faglige niveau.

Fokuseret indsats rettet mod overgangen til videregående uddannelse

Overgangen til de videregående uddannelser ligger på et lavt niveau. Derfor henstiller STUK til, at det bør være et særskilt fokuspunkt for Steinerinstitutionerne at forbedre overgangstallene fremadrettet. Steinerinstitutionerne forventes derfor at arbejde mere systematisk med indsatser, der kan medvirke til at øge bevidstheden om uddannelsesmulighederne bl.a. ved at gøre brug af tidligere elevs erfaringer i takt med, at de første årgange med en Steiner-hf er begyndt på forskellige studier.

Opmærksomhed på frafald

Med kun en enkelt klasse per årgang på Steiner-hf og generelt få elever, bør Steinerinstitutionerne også fremover have et særskilt fokus på frafald, og hvad institutionerne kan gøre for at mindske frafaldet. Når flere elever forsvinder fra i forvejen små klasser, kan det påvirke de resterende elevs trivsel og motivation og det læringsmiljø, som forudsætter, at man er flere i klasserummet.